

Kapital

Metoderapport Skup 2020

Flukten fra “galehuset”

Innsender: Fredrik Grønningsæter, fg@kapital.no, telefon: 47862467
Redaksjon: Kapital, Hoffsvæien 70A, 0377 Oslo.

<u>Innholdsfortegnelse</u>	1
Innledning	2
Sakskomplekset	3
1. Bakgrunn	3
1.2 Forhistorien	3
1.3 Hammervolls generalforsamlinger	5
1.4 En forløsende telefonsamtale	6
2. Metode og kildebruk	7
2.1 Ansattflukt og internrapport	7
2.2 Andre sentrale kilder	9
2.3 Bindeleddet	10
2.4 Tilsvær	11
2.5 "IT-Cato" og siktelse	12
2.6 Oppfølgingssaker	13
2.7 Litt om hvordan vi tenkte	14
2.8 Ethiske vurderinger	15
3. utfordringer	16
3.1 kildevern	16
3.2 PFU-klager	17
4. konsekvenser	18
5. Vedlegg	20

Innledning

I en periode fra mai til november 2020 publiserte Kapital en rekke avslørende artikler om Advokatfirmaet Hammervoll Pind. Advokatfirmaet var på det tidspunkt fremdeles en stigende stjerne i den norske advokatstanden. De hadde siden den spede starten i 2013 vokst fra å være et lite advokatkontor til å bli en utfordrer til det etablerte toppsjiktet i bransjen.

I 2016 rundet omsetningen 70 millioner kroner, og selskapet kom stadig oftere i medienes søkelys. Finansavisen Jus kunne melde at Hammervoll Pind siden oppstarten hadde hatt en organisk vekst på formidable 80 prosent. I 2018 kunne de kreve en plass i den såkalte 100-millionerklubben, som advokatselskapene med høyest omsetning gjerne omtales som. I samme periode signerte de en rekke renommerte advokater, etablerte et kontor i Bergen, fusjonerte med Ryger Advokatfirma i Stavanger samt etablert en liten filial i Halden.

Firmaets momentum disse årene var drevet frem av de to gründerne og navnepartnerne, John Magne Hammervoll og Anders Pind. Anders Pind kom i 2013 fra jobben som partner og toppadvokat hos advokatfirmaet Thommessen, mens Hammervoll hadde operert i mindre skala i en årrekke med sitt lille advokatfirma Hammervoll & Co i Oslo.

Et advokatfirma som vokser til den størrelsen, og den omsetningen, som Hammervoll Pind på kort tid oppnådde, skaffer seg samtidig betydelig innflytelse. Tilfanget av klienter er stort. Kapitals avsløringer handler i et nøtteskall om grovt misbruk av makt i et stort advokatfirma. Saken belyser hvordan det er mulig for advokater å tilrettelegge for, og å gjennomføre, kriminell virksomhet.

Vi ser sakskomplekset i tre deler som henger sammen med hverandre:

- Advokatfirmaets tilretteleggelse for, og senere profittering på, selskapene i den tidligere Indigo Finans-sfæren, hvor den nå avdøde gründeren Thor Stian Kennedy Normann var sentral.
- Ansatte i Hammervoll Pind har opplevd å bli tvunget til å fakturere mer timer enn de er fortrolige med, de har tilkjennegitt overfor ledelsen at de er redde for å bli innblandet i noe ulovlig, og det er rettet mistanke om økonomisk kriminalitet. Dette førte til at 36 stykker valgte å slutte i firmaet i perioden 2018 til sommeren 2019. Kapital bekjent er det en ansattflukt uten sidestykke i den norske advokatstanden.
- I april ble det gjennomført razzia i advokatfirmaets lokaler og i privatboligen til navnepartner John Magne Hammervoll. Han er i dag siktet for grov økonomisk utroskap. Fornærmede er en eldre kvinne diagnostisert med Alzheimers, som advokatfirmaet har fakturert cirka 5,5 millioner kroner.

Advokater står som regel i et asymmetrisk maktforhold til sine klienter. Klientene er gjerne mennesker i krisesituasjoner, som har tillit til at advokatene de engasjerer forvalter deres interesser med alle midler de har til rådighet. For klientene er det å engasjere en advokat ofte siste mulighet i en allerede fortvilt situasjon. Når advokater misbruker tilliten deres klienter gir dem, er det et alvorlig samfunnsproblem. Det ligger i kjernen av pressens samfunnsoppdrag å sette søkelys på slike forhold.

Sakskomplekset

Kapital regner tilsammen ti saker i sakskomplekset vi ber Skup-juryen vurdere. Med unntak av to saker ble alle sammen skrevet for Kapitals papirutgave (vedlegg 1), og de ble publisert i tidsrommet mai til september 2020. De aktuelle sakene er:

1. **Flyktet fra “galehuset”** - publisert torsdag 28. mai.
2. **Hammervoll siktet for grov økonomisk utroskap** - publisert torsdag 11. juni.
3. **Skaffet advokatfirmaet store millioninntekter** - publisert torsdag 11. juni.
4. **Retten: Grunn til å mistenke advokat Hammervoll for å ha utnyttet eldre kvinne for egen vinning** - [publisert i Kapitals nettutgave](#) onsdag 17. juni.
5. **Fakturerte dement kvinne for om lag syv millioner kroner** - publisert torsdag 25. juni.
6. **Tre tidligere fullmektige saksøkte Hammervoll** - publisert torsdag 25. juni.
7. **Advokat John Hammervoll har fått bevillingen suspendert** - [publisert i Kapitals nettutgave](#) onsdag 1. juli.
8. **Enige om at selskapene ble tappet, men anklager hverandre** - publisert torsdag 13. august.
9. **Advokat overførte 250.000 kroner fra eldre dement kvinne til skjønnhetssalong** - publisert torsdag 27. august.
10. **Ansatte advarte allerede i 2016 mot klientavtale med den eldre demente kvinnen** - publisert torsdag 24. september.

Sakene vist til her ble alle drevet frem og skrevet av journalist Fredrik Grønningsæter (journalisten), og de ble fulgt opp av Kapitals redaktør, Vibeke Holth.

1. Bakgrunn

Bakgrunnen for sakene om Hammervoll Pind er det man i journalistyrket kan kalle en tilrettelagt tilfeldighet. Tilrettelagt fordi det skjedde som en naturlig følge av at en journalist interesserer seg for en viss type problemstillinger over tid, og tilfeldig fordi det forløsende øyeblikket kom i en telefonsamtale som egentlig handlet om noe helt annet.

1.1 Forhistorien

Gjennom en lang rekke artikler i 2017 avdekket Kapital hvordan hundrevis av småsparere, i hovedsak eldre mennesker, ble forledet til å investere sparepengene sine i Indigo Finans' svært overprisede eiendomssyndikater. Indigo Finans, senere også omtalt av Dagens Næringsliv som en del av “Golden Oldies”-sakene, ble pålagt stanset av Finanstilsynet og gikk konkurs i slutten av 2017. I denne perioden rant det inn søksmål mot Indigo-selskapene og gründer og bakmann, Thor Stian Kennedy Normann, var under etterforskning av politiet.

Kennedy Normann tilrettela, etter det Kapital kjenner, til 23 selskap. De fleste av disse er selskap som eier eiendommer. Ti av selskapene er organisert med såkalte indre selskaper. Dette er en toselskapsstruktur hvor det indre selskapet eier eiendommene, men all kontroll

over selskapet ligger i det ytre selskapet – kalt hovedmannen. Her var Normanns metode å selge aksjer i de indre selskapene, men beholde full kontroll på aksjene i hovedmannen gjennom sitt eget morselskap, Kennedy Holding. For å gi et riss av omfanget viser Kapitals undersøkelser at det til sammen ble skutt inn cirka 200 millioner kroner i form av egenkapital og ansvarlige lån fra pensjonister og småsparere i disse eiendomssyndikatene i perioden fra 2012 til 2015. I tillegg kommer pantelån fra banker på cirka 300 millioner kroner. Det har altså vært verdier i omløp her på rundt en halv milliard kroner.

I august 2018 ble Kennedy Normann meldt død på Ibiza, og saken mot ham ble henlagt. Kennedy Holding ble satt under konkursbehandling i februar 2019. Mange mennesker, i hovedsak pensjonister, mener seg svindlet for store summer av Indigo Finans og Kennedy Normann. Flere opplever at livene deres er ødelagt, de lever på minstepensjon og har lite eller ingenting igjen.

I løpet av 2019 skrev Kapitals journalist flere saker om etterspillet etter dødsfallet til Kennedy Normann. Sakene handlet om hvordan mesteparten av verdiene i Indigo Finans var blitt overført til en ny utenlandsk selskapsstruktur tre måneder før Kennedy Normann ble meldt død. De aktuelle selskapene ble registrert på Malta i mai 2018 og heter Boreas Holding og Aiolos Invest Holding.

Videre handlet sakene om hvordan Kennedy Normanns regnskapsbyrå Cicerone regnskap hadde bistått ham med å flytte pengene ut av landet, og hvordan partner og grunnlegger av Cicerone regnskap, Frode Christoffer Kristiansen, etter hans død hadde tatt kontroll over verdiene. På et punkt ble det gjort et opptak av en samtale mellom en advokat og Kristiansen, som Kapital senere fikk tilgang til. Der sa han i klartekst:

“Det ble gjort en del grep før Thor Stian døde. Nå sitter jeg og styrer det meste. Og det er fint.”

Hammervoll Pind representerte Kennedy Normann i forbindelse med alle søksmålene mot Indigo Finans, men i arbeidet med disse sakene fant Kapital liten grunn til å stille spørsmål ved dette oppdraget. Det eneste som fremsto pussig på det tidspunkt var at det ble fremlagt et testamente, angivelig skrevet av Kennedy Normann etter hans død, som tilgodeså hans spanske samboer som enearving. Testamentet kom fra hans advokat Anders Pind, som hadde hatt det på kontoret sitt, og som gikk god for det. Bestyreren i dødsboet etter Kennedy Normann, advokat Andreas S. Christensen, stilte derimot spørsmålsteget ved testamentet og sendte det til en skriftgransker. Skriftgranskerens konklusjon var at det fremlagte dokumentet var en kopi, og at all skrift på arket, både tekst og signaturer var avsatt med en printer. S. Christensen var av den oppfatning at testamentet kunne være en forfalskning.

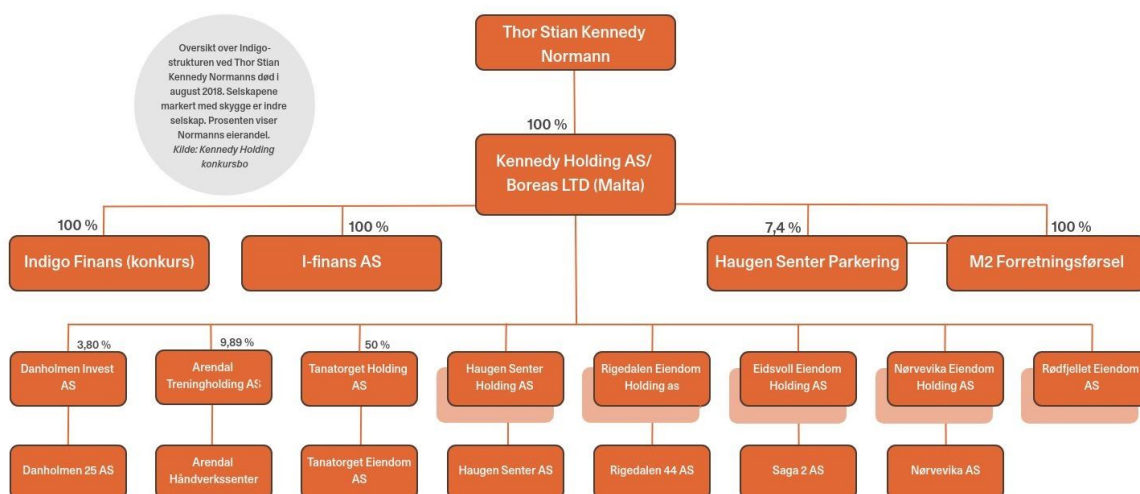
Anders Pind kommenterte testamentet slik overfor Kapital:

– I det testamentet som ble overlevert fra oss er vitnepåtegnelsene skrevet for hånd, mens signaturen til Normann er en såkalt autosignatur. Meg bekjent finnes det ingen andre originaler enn det, ei heller et testamente som Normann fysisk har underskrevet. Spørsmålet i denne sammenhengen blir om en autosignatur tilfredsstillende arvelovens krav. Det blir interessant å se.

Etter dette gjorde journalisten noen undersøkelser og fant ut at Anders Pind hadde pleid personlig omgang med Kennedy Normann, og hans kone var venninne med den spanske samboeren. I seg selv var ikke dette nok til noen sak, men resultatet var at fra da var Hammervoll Pind på Kapitals radar.

De aktuelle artiklene som ledet opp til sakskomplekset om Hammervoll Pind er:

- Jakter Indigo-formue gjemt på Malta (februar 2019):
<https://old.kapital.no/naeringsliv/2019/01/jakter-indigo-formue-gjemt-pa-malta>
- Indigo-regnskapsfører stoppet av retten (mai 2019):
<https://old.kapital.no/2019/04/indigo-regnskapsforer-stoppet-av-retten>
- Tre siktet i Indigo-saken (mai 2019):
<https://old.kapital.no/inside/2019/02/tre-siktet-i-indigo-saken>

Kapital

Oversikt over selskapsstrukturen Thor Stian Kennedy Normann tilrettela:

1.2 Hammervolls generalforsamlinger

Gjennom arbeidet med sakene vist til ovenfor hadde Kapitals journalist i begynnelsen av 2020 fått kontakt med en rekke investorer i flere forskjellige selskap i Indigo-strukturen. Noen av dem hadde sågar gått inn i styrene i selskapene. Flere hadde på det tidspunkt levert anmeldelser på nøkkelpersoner i saken - det dreier seg primært om regnskapsfører Frode Christoffer Kristiansen, Ian Cato Grande Reinartsen (hvis rolle vi skal komme tilbake til) og Kennedy Normanns tidligere våpendrager, advokat Axel Emil Roll. Det var helt klart at det som nå skjedde i selskapene fortjente en nærmere oppfølging.

I slutten av mars 2020 møtte journalisten styremedlem Arnt Emil Ingulstad i eiendomsselskapet Tangen (et tidligere Indigo-selskap) på kafé. Ingulstad la frem mye av

argumentasjonen Kapital allerede var kjent med, om Cicerone osv.. Etterhvert kom det frem en pussig historie, som Kapital senere fikk bekreftet fra flere øyenvitner. Historien er slik:

De 23 selskapene Kennedy Normann i sin tid tilrettela er ikke tomme selskap, selv om de ble tømt for kapital før hans død. Flere eier eiendommer og har inntekter gjennom husleie. Etter Kennedy Normanns død begynte et spill om kontroll over disse selskapene. Mange av investorene, som pr. nå skjønnte hva de var blitt utsatt for, prøvde selv å få denne kontrollen, men deres anstrengelser ble med unntak av i to selskap, forpurret. Måten dette skjedde på var oppsiktsvekkende. I november og begynnelsen av desember 2018 ble det avholdt generalforsamlinger (GF) i Indigo-selskapene på løpende bånd. Ofte flere på en dag. Innkallingen til disse GFene kom fra enten Axel Emil Roll (som hadde vært styreleder og daglig leder i en rekke av selskapene) eller Kristiansen fra Cicerone. Ordstyreren på alle disse møtene var derimot John Magne Hammervoll fra Hammervoll Pind. Hvem som gav advokatfirmaet disse oppdragene er fremdeles uklart. Det som derimot er klart, er at det lyktes Hammervoll å få innsatt den ukjente Ian Cato Grande Reinartsen som styreleder i 21 av selskapene. Kapital har fått fortalt fra flere hold at Hammervoll opptrådte ganske aggressivt mot alle som kom med innvendinger på disse møtene.

Ian Cato Grande Reinartsen viste seg å være gjennomgående udugelig som styreleder. I løpet av 2019 ble alle selskapene hvor han var styreleder regelrett vanstyrt. Regninger ble ikke betalt. Husleie ble ikke krevd inn. Og det gikk store summer ut til blant annet advokattjenester fra Hammervoll Pind. Mot slutten av 2019 og utover våren 2020 ble han avsatt som styreleder i alle selskapene.

Arbeidet med en sak om disse forholdene var i begynnelsen av mars godt i gang, men det skulle snart komme ny informasjon på banen som tok sakskomplekset i en uventet retning.

1.3 En forløsende telefonsamtale

Arbeidshverdagen i Kapital er, slik den er i mange andre redaksjoner, at journalistene har flere prosjekter gående samtidig. I samme periode som journalisten møtte Ingulstad jobbet han også med andre saker. I forbindelse med en slik sak kom han i kontakt med en person han registrerte på LinkedIn var tidligere ansatt i Hammervoll Pind.

Journalisten snakket lenge med denne kilden i forbindelse med den andre saken, men mot slutten av telefonsamtalen spurte han om vedkommende hadde noe kjennskap til Hammervoll Pinds befatning med Indigo-selskapene. Det ble stille en stund i andre enden, så svarte kilden:

“Ja, jeg vet litt om Hammervoll Pind som jeg kan fortelle deg. Har du tid til en lunsj en av dagene?”

Det som kom frem i løpet av denne lunsjen, gav saken en ny dimensjon. Den opprinnelige tanken hadde vært å skrive nok en relativt ordinær Kapital-artikkel om etterspillet etter Kennedy Normann, men det denne kilden fortalte var mildt sagt oppsiktsvekkende. Kilden fortalte om et advokatfirma hvor misnøyen var like stor som redselen for sjefene. Det ble fortalt om ansatte som følte seg tvunget til å slutte, og ansatte som sluttet uten noe annet å gå til. Kilden fortalte om gjennomgående overfakturering av klienter, om advokatfullmektiger

som følte seg tvunget til å gå på akkord med sin egen samvittighet. Alt dette har resultert i at ansatte – fra administrasjon til partnernivå – formelig rømte skuta i løpet av 2018 og begynnelsen av 2019.

I løpet av denne, ganske lange lunsjen, ble det gitt mange eksempler på besynderlig oppførsel fra ledelsen i firmaet, men sentralt i historiene sto navnepartner John Magne Hammervoll. Narrativet som tegnet seg var at han var den absolutte sjefen, som med hjelp fra sin velrenommerte partner, Anders Pind, ikke skydde noen midler for å kontrollere de ansatte og berike seg selv og selskapet. Koblingen til Kennedy Normann kom opp som noe ansatte hadde reagert særlig på. Det hadde blitt stilt flere spørsmål rundt Hammervoll Pinds relasjon til den tidligere Indigo-sjefen, blant annet på generalforsamlinger. Kilden kunne fortelle at advokatfullmektiger hadde vært spesielt ukomfortable med å jobbe med disse sakene.

Hverken kilden eller journalisten kjente på dette tidspunkt Hammervolls engasjement for den demente kvinnen, som han i dag er siktet for å ha utnyttet, men det ble gitt flere eksempler på annen kriminell utnyttelse av klienter.

2. Metode og kildebruk

Da arbeidet med sakene om Hammervoll Pind begynte for fullt i månedsskiftet mars/ april 2020 hadde Kapital et langt lerret å bleke. Vi bestemte oss tidlig for at ansattflukten og Hammervoll Pinds rolle i styremøtene i de tidligere Indigo-selskapene var bestanddeler av samme sakskompleks, men at sistnevnte bygget opp under narrativet i den første. Vi jobbet med det som utgangspunkt.

Det første problemet var at historiene som journalisten fikk fortalt på lunsjen omtalt i forrige kapittel, var på det tidspunkt nettopp det – historier. Og det var historier som inneholdt sterkt injurierende personkarakteristikk, og ville være meget skadelig for advokatfirmaets omdømme om de ble publisert ukritisk. Vi opplevde derimot kilden som troverdig, og det vedkommende fortalte korresponderte med hvordan investorer i Indigo-selskapene beskrev sine opplevelser med John Magne Hammervoll. Det var imidlertid klart at vi måtte legge oss på et høyt verifikasjonsnivå i det videre arbeidet.

2.1 Ansattflukt og internrapport

Den første oppgaven var å identifisere, og å ta kontakt med, ansatte som hadde sluttet i perioden som kilden vår hadde fortalt om. Dette var noe arbeidskrevende, men lot seg ganske greit løse ved blant annet å finlese Advokatbladet, LinkedIn, Facebook m.m. De vi ikke fant frem til med slike metoder, for det meste mennesker som hadde vært ansatt i administrasjonen, fant vi etterhvert via opplysninger fra andre tidligere ansatte vi hadde identifisert og tatt kontakt med.

Det lyktes Kapital å identifisere alle de 36 ansatte som hadde sluttet i løpet av 2018 og våren 2019. 32 av dem jobbet på Hammervoll Pinds hovedkontor i Oslo. Vi vil understreke at ved

inngangen til 2018 jobbet der 42 personer på dette kontoret, og på kort tid sluttet altså over 76 prosent av arbeidsstokken der. Det tallet er objektivt oppsiktsvekkende høyt. Tilbake var bare John Magne Hammervoll og hans samboer, Anders Pind, firmaets daglige leder samt deres nærmeste støttespillere.

I forbindelse med identifiseringsarbeidet gjorde vi oss følgende observasjoner:

- Mesteparten av de som hadde sluttet (27 stykker), sluttet omtrent samtidig våren 2019.
- På partnernivået er det verdt å merke seg at hele ti stykker sluttet, og av dem sluttet åtte stykker omtrent samtidig.
- Flere av de advokatfullmektige sluttet før de hadde fått bevilling som advokat. Noe som er uvanlig.
- Flere på listen sluttet uten å ha en ny jobb klar. Iallfall fire stykker har senere startet egne firma.

Kapital har tatt kontakt med 18 stykker av de tidligere ansatte – fra administrasjon til partnernivå. Med få unntak bekreftet alle historiene som vi opprinnelig var blitt fortalt på lunsjen i mars, og bidro hver for seg til å fylle ut bildet. Men vi støtte på et problem. Det ble raskt tydelig at ingen av de tidligere ansatte Kapital kontaktet kom til å stå frem offentlig med sin opplevelse av firmaet. Det var to grunner til dette. Den ene, og åpenbare grunnen, er at de ikke hadde noe å vinne på å stå frem. Den andre grunnen var simpelthen frykt, og det vil vi diskutere nærmere i kapittel 3.1. Uansett så sto vi overfor en utfordring, både i henhold til Vær Varsom-plakatens (VVP) punkt 3.1 og 3.2, samt vårt eget krav til verifikasjon.

Det vi derimot etterhvert fikk opplyst var at det i desember 2017 hadde vært avholdt et allmøte for de ansatte hos Hammervoll Pind i regi av en innleid konsulent. Dette var gjort med ledelsens velsignelse, da de også hadde registrert en betydelig misnøye på arbeidsplassen. Du kan derimot trygt legge til grunn at ledelsen ikke så for seg hva som skulle bli utfallet av møtet. Allmøtet varte i over fem timer, og lenge etter arbeidsdagens slutt. Ansatte gråt. Ingen på partnernivå i firmaet fikk være til stede. Kapital har fått hele seansen beskrevet som om noen tok lokket av en trykkoker.

Den innleide konsulent skrev så en fyldig rapport fra møtet, som i utgangspunktet bare ble sirkulert på partnernivå i firmaet, men etterhvert ble sirkulert til flere. En av Kapitals kilder blant tidligere partnere i firmaet fortalte følgende om sin reaksjon etter at han hadde lest rapporten.

“For det første var det jo helt forferdelig det som sto der. Jeg var klar over at folk var misfornøyde, men beskrivelser av tvang og annet var ganske nytt for meg. For det andre forsto jeg umiddelbart at dette var driftskritisk informasjon. Om dette kom ut ville det være fullstendig ødeleggende for firmaet.”

Etter at Kapital fikk vite om denne rapporten var det kritisk for det videre arbeidet at vi fikk tak i en kopi. Etter en del overtalelse fikk vi til slutt tilsendt rapporten (vedlegg 2) fra to kilder uavhengig av hverandre. Vi var i kontakt med flere av de ansatte som hadde vært til stede på dette møtet, og de kunne uavhengig av hverandre bekrefte det som kom frem i rapporten, samt gi sitt syn på hvordan møtet hadde forløpt. Vår konklusjon er at rapporten er et uhildet

vitnesbyrd om de ansattes opplevelser i firmaet forut for oppsigelsene. På dette tidspunkt var Anders Pind managing partner i firmaet og John Magne Hammervoll styreleder.

De to mest graverende forholdene som blir nevnt i rapporten, etter Kapitals mening, gjelder overfakturering av klienter og villedning av klienter slik at de får feil eller urealistisk bilde av saken (direkte avskrift):

“Advokater som ber partner fjerne timer på en sak (siden ansatte ikke får fjerne egne timer), partner fjerner ikke timene og klienten blir belastet det som av den ansatte oppfatter som urimelig eller uten forankring i sakens art eller omfang.”

“Innsalg til klienter der fullmektigen/ advokaten mener partner overselger og gir klienten helt urealistiske forventninger. Opplever ikke å bli hørt når de tar dette opp. Hverken med partneren eller andre.”

Ellers var det en rekke andre klanderverdige forhold som ble nevnt. Blant annet alle klagenes firmaet fikk i Advokatforeningens disiplinærsystem. Vi gjennomgikk senere alle klagenes, noe som viste seg å være usedvanlig mange, og vi samlet inn dommer fra rettssaker hvor Hammervoll Pind har vært involvert, og da spesielt John Magne Hammervoll. Da vi så på saksomkostningsoppgavene i disse dommene observerte vi at domstolen gjennomgående skjærte ned selskapets honorarer. Noe som korresponderte bra med innholdet i klagenes mot John Magne Hammervoll. Det skal nevnes at Advokatforeningen ikke gir innsyn i klager som er eldre enn fem år tilbake i tid, og vi vet at John Magne Hammervoll har vært en gjenganger der siden midten av 2000-tallet.

Vi gjorde også søk i offentlige postlister. Hovedfunnet derfra var en rapport etter at Tilsynsrådet for advokatvirksomhet hadde gjennomført et tilsynsbesøk hos Hammervoll Pind i 2016. Rapporten inneholdt noen interessante anmerkninger.

2.2 Andre sentrale kilder

Rapporten vist til ovenfor ble Kapitals primære dokumentbevis for å sannsynliggjøre og belegge forholdene omtalt i vår første sak “Flyktet fra “galehuset”. De øvrige dokumentene og kildene ble brukt til å verifisere disse opplysningene og utkrystallisere nøyaktig hva kritikken dreide seg om. Vi besluttet at alle intervjuene og samtalene med anonyme kilder i hovedsak skulle brukes til dette formål, samt i mindre grad gi korte beskrivelser av misnøyen i firmaet.

Men rapporten og de tidligere ansatte, var langt ifra det eneste kildematerialet vi la til grunn for sakskomplekset. Som beskrevet i bakgrunnskapittelet hadde journalisten jobbet med etterspillet etter Indigo Finans over en lengre periode, og vi hadde i den anledning etablert kontakt med en rekke sentrale kilder. Det gjelder spesielt bostyrerne i de forskjellige boene etter Kennedy Normann.

- Advokat Johan Mølbach-Thellefsen i Advokatfirmaet Dehn ble oppnevnt som bobestyrer for Kennedy Holdings konkursbo i 2019.
- Advokat Andreas S. Christensen i Kco advokater ble oppnevnt som bostyrer for dødsboet etter Normann høsten 2018.

- Advokat Egil Hatling i DLA Piper ble oppnevnt som bostyrer for konkursboet til Indigo Finans i slutten av 2017.

Alle disse boene hadde hver for seg meldt fra om mistanke om kriminelle forhold i sine respektive innberetninger til tingretten. Spesielt advokatene Mølbach-Thellefsen og Andreas S. Christensen hadde direkte erfaringer med Hammervoll Pinds engasjement i Indigo-selskapene. Mølbach-Thellefsen stilte åpent spørsmålstegn ved klientkontoen Kennedy Normann hadde hatt hos advokatfirmaet før sin død.

Samtidig som vi pleide kontakt med de forskjellige boene, hadde vi også utstrakt kontakt med investorer i Indigo Finans-selskapene, samt advokater som bisto dem rettslig. Det var spesielt advokat Marianne Rytter Huseby i Legalis, og partner og advokat Pål Sverre Hernæs og advokatfullmektig Petter Enholm i Hjort.

Huseby hadde mens Kennedy Normann levde vunnet flere arresteraker mot ham, og hun tok etterhvert over som styreleder i noen av Indigo-selskapene på vegne av investorene. Hernæs og Enholm i Hjort drev med likelydende aktivitet hvor de forberedte søksmål mot Cicerone på vegne av tre tidligere Indigo-selskaper. Alle sammen hadde erfaringer med Hammervoll Pind, som representerte motparten i disse sakene. Huseby hadde spesielt en negativ erfaring med Anders Pind, som på vegne av Ian Cato Grande Reinartsen (se 1.2) hadde begjært en midlertidig forføyning mot henne.

Vi triangulerte informasjonen fra våre advokatkilder med de tidligere ansatte, som vi nå holdt jevnlig kontakt med. På et punkt spurte vi en av dem om vedkommende kjente til denne styreleder Reinartsen, og forklarte vedkommende hans rolle i Indigo-selskapene. Reaksjonen var kontant:

“Ian Cato Grande Reinartsen? Mener du IT-Cato?”

2.3 Bindeleddet

Etter at Kapital fikk bekreftet den oppsiktsvekkende ansattflukten fra Hammervoll Pind i 2018 og 2019, og fikk bekreftet tidligere ansattes historier gjennom intervjuer og den interne rapporten, var ambisjonen å kunne koble dette opp mot firmaets involvering i etterspillet etter Kennedy Normanns død. Tidligere ansatte fortalte oss at oppdragene for Kennedy Normann var blitt spesielt diskutert på huset, og vi visste at det hadde vært bekymringer knyttet til dette. Da spesielt den omfattende faktureringen for oppdragene. Ian Cato Grande Reinartsen, kjent blant ansatte i Hammervoll Pind som “IT-Cato”, ble bindeleddet vi så etter.

Reinartsen var leid inn som IT-ansvarlig i Hammervoll Pind fra 2013 og utover. Han satte opp, og han driftet, dataparken til firmaet i både Oslo og Bergen. Han hadde kontor i Hammervoll Pinds lokaler i Wergelandsveien 7 ved Slottsparken i Oslo. Det viste seg at Reinartsen ikke bare var leid inn, men at han også var en omgangsvenn av Anders Pind. Vi visste blant annet at han hadde vært til stede på fester hjemme hos Pind. Disse festene kunne angivelig gå hardt for seg.

I 2018 overtok Reinartsen eierskapet til selskapet Amplio Elements, som Pind selv hadde startet i 2016. Kort tid etter begynte Hammervoll Pind å selge inn Reinartsen som aktuell for styreledervervet i de 23 tidligere Indigo-selskapene. Det lyktes dem å få ham valgt

inn som styreleder i 21 av dem. I det påfølgende året bestilte han juridiske tjenester fra Hammervoll Pind for mangfoldige millioner kroner.

Vi er nå i begynnelsen av mai 2020, og basert på materialet vi hadde samlet inn var planen å fyre av en "totrinnsrakett". Vi anså ansattflukten som narrativet med de mest oppsiktsvekkende nyhetspoengene, og valgte ut det som vinkling til den første saken. Oppfølgersaken ble planlagt til nummeret etter, og den skulle vise koblingen mellom Hammervoll Pind og Indigo-selskapene. Vi gikk nå inn i en skrivefase, og vi tok kontakt med Hammervoll Pind for å begynne å jobbe med tilsvaret.

2.4 Tilsvaret

Sakene vi skrev om Hammervoll Pind inneholdt sterke beskyldninger og brakte til torgs klart klanderverdige forhold. Flere av disse forholdene beveger seg forbi uetisk atferd og inn i det kriminelle landskapet. Vi visste at sakene ville få store konsekvenser for firmaets renommé, og vi visste at det ville sette primært John Magne Hammervoll, men også Anders Pind, i et dårlig lys. Vi satte av sju dager til å hente inn tilsvaret fra firmaet før den første saken, og anstrengte oss for å gi en så romslig som mulig tidsramme for tilsvaret i alle de påfølgende sakene.

Vi tok først kontakt direkte med dem det gjaldt – John Magne Hammervoll og Anders Pind. Vi hadde også kort kontakt med daglig leder i firmaet. Det ble raskt avklart at dagens managing partner (administrerende direktør), Sindre Aaserød, skulle stå for kommunikasjonen med Kapital. Vi ba tidlig om å få komme på besøk til firmaets kontorlokaler for å gjennomføre intervju der, men det fikk vi ikke lov til. Kommunikasjonen foregikk via telefon og mail. Gjennom denne kommunikasjonen bestrebet Kapital seg etter å gi den nødvendige ramme og kontekst for saken, samt stille så presise spørsmål som mulig.

Journalisten opplevde innledningsvis å ha en god tone med Aaserød, og det skal sies at tross sakenes natur og påfølgende PFU-klage (se 3.1), har de to opprettholdt en grei kommunikasjon. De diskuterte rammen for spørsmålene på telefon, men det som kom på trykk, var utelukkende formulert på epost. Hva angår de skriftlige spørsmålene, hadde Kapital en klar strategi om å formulere så konkrete og deskriptive spørsmål som mulig opp mot konfliktlinjene i saken. For eksempel:

Overfor Kapital beskrives driften på Oslo-kontoret forut for de mange oppsigelsene som et "galehus". Har ledelsen/styret i Hammervoll Pind en forklaring på at så mange sentrale medarbeidere i firmaet, og da spesielt på Oslo-kontoret, valgte å slutte gjennom 2018 og våren 2019?

I referatet forteller advokater og fullmektige at det på saker de har jobbet med har blitt ført flere timer på timelisten enn de har vært komfortable med. Det blir anført at ansvarlig partner er blitt spurt om å fjerne timer, men det ble ikke gjort. Ansatte har opplevd at klienter er blitt belastet tidsbruk som de oppfatter som urimelig i forhold til sakens art og omfang - ref. referat - avsnitt "konkrete punkter". Hvordan stillere firmaet seg til disse opplysningene fra sine tidligere ansatte?

Da vi begynte første tilsvarsrunde var det med en klar strategi vi hadde utarbeidet i forkant. Det å arbeide såpass grundig med spørsmålsstillinger i forkant av første kontakt med de som blir eksponert i en sak, var utrolig nyttig. Det hjalp oss å avgrense sakskomplekset på en effektiv måte. Vi satt på en betydelig mengde informasjon. Utdfordringen vår var å identifisere hva vi hadde grunnlag for å stille spørsmål om, hva som var mindre viktig og hva vi ikke hadde like godt belegg for.

2.5 IT-Cato og siktelse

Rett etter at første sak var levert til trykken begynte arbeidet med oppfølgeren, "Skaffet advokatfirmaet store millioninntekter". En sak vi på mange måter anså som den viktigste i sakskomplekset. Mesteparten av materialet vi hadde samlet inn var tiltenkt denne saken, men vi manglet en viktig brikke, og det var å få Reinartsen selv i tale.

Vi lyktes med å få tak i telefonnummeret hans, men han tok ikke telefonen eller svarte på tekstmeldinger. Etter å ha gjort noen undersøkelser, fikk vi høre at han hadde flyttet hjem til Holmestrand, hvor han også hadde bostedsadresse. Vi kastet oss i bilen og tok turen til Holmestrand. Der fikk vi kontakt med hans foreldre, men ingen Reinartsen. Vi forsøkte også den andre adressen han skulle oppholde seg på – i Bjørvika i Oslo. Til slutt fikk vi ham i tale en sen kveld. Vi fikk sendt ham noen spørsmål på en epost-adresse han oppgav, og han begynte å fortelle oss sin side av saken. Han innledet med at han hadde rotet seg opp i noe han ikke kom seg ut av.

Kapital var relativt pågående i våre forsøk på å få kontakt med Reinartsen, men vi mener at det i lys av hans rolle i sakene var viktig å oppnå denne kontakten. Til tross for at det viste seg at han hadde liten til ingen erfaring med styreverv, satt han som styreleder i 21 selskap i omlag et år og tok bestemmelser på vegne av mange hundre investorer.

Mens vi var i sluttspurten med saken om "IT-Cato", tok en av de tidligere ansatte kontakt med Kapital og fortalte om en ny utvikling. Beskjeden var at politiet hadde foretatt en razzia hjemme hos John Magne Hammervoll, samt i Hammervoll Pinds lokaler i Oslo, i april, og at han var siktet i sak vedrørende en eldre kvinne. Vi hadde tidligere hørt om at han skulle ha utnyttet sin advokatrelasjon til en eldre kvinne. Vi hadde fått opplyst at dette skulle være spesielt stygt, men det hadde frem til da ikke lyktes oss å få ut mer detaljer om saken. Vi fikk tipset dagen før Kapital skulle i trykken og skrev en kort nyhetssak om dette som akkompagnerte hovedsaken.

I de påfølgende dagene gjorde vi undersøkelser rundt i kildenettverket vi hadde etablert, og fikk sakte, men sikkert, puslet sammen hva saken dreide seg om. I korte trekk er historien slik: John Magne Hammervoll hadde med hjelp av den kjente megleren og tidligere advokat, Odd Kalsnes, skaffet seg en eldre formuende kvinne som klient i 2016. Kvinnen hadde gitt Hammervoll vide fullmakter til å skjømte nær sagt alle deler av sitt liv – både økonomisk og personlig. Det viste seg at kvinnen hadde fått diagnosen tidlig Alzheimers på Ullevål sykehus rett før hun oppsøkte Hammervoll. Noe han ignorerte. Hammervoll fikk kvinnen undersøkt hos en privatlege på Volvat som erklærte henne for frisk. Kvinnens kontakt med Hammervoll var motivert av hennes sterke ønske om å bo hjemme så lenge som mulig. Hennes største frykt var å komme på hjem.

Politiet anslår at i en periode fra slutten av 2016 til mars i år har Hammervoll fakturert kvinnen for om lag 5,5 millioner kroner for diverse juridisk bistand, mens Kalsnes har fakturert henne for 1,5 millioner kroner. Sentralt i saken er spørsmålet om kvinnen var samtykkekompetent da hun inngikk avtalene med Hammervoll.

Kapital så i utgangspunktet denne saken som nok et eksempel på historiene vi allerede var blitt fortalt av tidligere ansatte. Den bygget opp under vårt grunnleggende tese, som var at Hammervoll Pind over flere år hadde utnyttet en rekke av sine klienter. Advokaten er tildelt en spesiell rolle for å fremme rett og hindre urett i samfunnet. Når de misbraker denne tilliten og betrodde posisjonen, og i stedet hindrer rett og fremmer urett, for å berike seg selv, er det svært alvorlig og et stort samfunnsproblem som det ellers er vanskelig å avsløre.

Det som var spesielt interessant, og fremdeles er interessant, i saken med den eldre kvinnen er beslaget politiet har gjort – både i advokat John Magne Hammervolls hjem og på firmaets hovedkontor. Det ikke normalt at politiet tar beslag hos advokatfirmaer. Som oftest faller dette på bordet til Advokatforeningen, som har utvidede fullmakter til å foreta tilsyn hos sine medlemmer. Den primære grunnen til dette er for å unngå at sensitiv klientinformasjon kommer på avveie.

Hammervoll Pind gikk midt i juni rettens vei for å prøve å få beslaget tilbakeført og siktelsen frafalt. Det lyktes de ikke med. Onsdag 17. juni avsa tingretten kjennelse i saken. Kjennelsen var delvis unntatt offentlighet med henvisning til domstolloven paragraf 130 tredje ledd. Dette er en paragraf hvis intensjon er å ivareta anonymiteten til fornærmede i rettssaker – ikke siktede.

Kapital fikk etter en forespørsel til tingretten raskt en presisering om at detaljer rundt siktede og sakens fakta, utover identiteten til fornærmede, var uproblematisk å gjengi. Vi publiserte samme dag en nettsak basert på kjennelsen. Uken etter publiserte vi en større sak om dette forholdet i vår papirutgave, hvor vi satte saken i sammenhengen med de øvrige artiklene vi hadde skrevet om advokatfirmaet.

2.6 Oppfølgingssaker

Rett før sommerferien 2020, mandag 22. juni, fikk Kapital konkurranse fra økonominettsstedet *E24*, som da publiserte sin første sak om siktelsen mot John Hammervoll. Denne konkurransen ansporet oss til en ekstra innsats i arbeidet med våre egne saker.

I deler av juli og august fortsatte vi arbeidet med den delen av komplekset som handlet om selve firmaet Hammervoll Pind. Det var fremdeles noen momenter som var uforløst fra det opprinnelige materialet, og siktelsen mot John Magne Hammervoll introduserte en ny akse i sakskomplekset som vi måtte undersøke.

Fra august til september publiserte vi ytterligere fire saker. Den første om rettssakene mellom John Magne Hammervoll og fullmektiger som jobbet for ham den gangen han drev sitt eget advokatfirma Hammervoll & Co. Dette var historier som vi hadde fått nyss om fra tidligere ansatte. Igjen hadde vi få åpne kilder (se 3.1), men måtte lene oss på dokumentbevis. For å være en ganske liten sak var den ganske tidkrevende. For eksempel

tok det tid å finne frem til riktig saksnummer på den henlagte anmeldelsen det vises til i saken.

Sak to omhandlet tappingen av Indigo-selskapene, og belyser nærmere de andre aktørene i dette komplekset sin rolle. Da spesielt Frode Chr. Kristiansen og Stein Åge Ørstavik i Cicerone regnskap, og søksmålene som Hjort håndterer på vegne av flere av de tidligere Indigo-selskapene.

Sak tre går i dybden på de bakenforliggende årsakene til siktelsen mot John Magne Hammervoll. I tiden som hadde gått siden siktelsen ble kjent at vi nå fått kontakt med sentrale kilder i den eldre kvinnens krets, og vi hadde via dem hentet inn en rekke dokumentbevis. Da spesielt korrespondanse direkte fra den eldre kvinnen. Vi fikk opplyst fra påtalemyndigheten at transaksjonene rundt skjønnetssalongen på Frogner var noe de så spesielt alvorlig på i denne saken, og de var beskrivende for Hammervoll sin fremferd overfor den eldre kvinnen.

Den fjerde og siste saken bygger på behandlingen av Hammervoll Pinds anke i Borgarting lagmannsrett. Saken er i stor grad en ordinær nyhetsartikkel og tar for seg argumentasjonen til både forsvaret og påtalemyndigheten. Den dveler noe med grunnlaget for siktelsen og det sentrale skyldspørsmålet i saken, som er at John Magne Hammervoll, via å ha inngått et ordinært advokatoppdrag, skaffet seg vide fullmakter over kvinnens liv og økonomi. Han har også hentet inn en såkalt fremtidsfullmakt som vil slå inn den dagen kvinne ikke lenger er i stand til å ta vare på seg selv. Hammervoll har til dags dato ikke effektuert disse fullmaktene, da hans argumentasjon er at kvinnen i hele perioden har vært kognitivt sterk nok til å fatte egne kvalifiserte beslutninger. Noe som Borgarting lagsmannsrett ga forsvaret medhold på i september. Det er derimot nærliggende å spekulere i at disse fremtidsfullmaktene kunne ha blitt utnyttet om ikke klientforholdet mellom Hammervoll og den eldre kvinnen hadde blitt kjent.

2.7 Litt om hvordan vi tenkte

I arbeidet med disse sakene ble verktøykassa til Kapitals journalist satt på en hard prøve. Ved flere anledninger var vi nødt til å tenke langt utenfor boksen for å få tak i den informasjonen vi trengte.

Vi har samlet inn informasjon gjennom alle ordinære kanaler vi tenkte på. Det vil si elektronisk postjournal, innsynsbegjæringer til Advokatforeningen, gjennomgang av dommer, eiendom- og ligningsdata, aksjonærregistre og årsregnskap fra Brønnøysundregistrene.

I arbeidet med å identifisere de tidligere ansatte brukte vi primært Advokatbladet, som lik fagbladet Journalisten er ivrige med å melde om "overganger" og "signeringer". Og vi gjorde utstrakt bruk av LinkedIn og Facebook. Det skal også nevne at vi fikk se gjennom en privat Facebook-side hvor tidligere ansatte i Hammervoll Pind deler sine opplevelser med firmaet. De er ikke nådige i sine beskrivelser.

Utover det har vi ringt. Mye. Og vi har kastet oss i bil og på trikk for å møte folk personlig der det har vært nødvendig. De mest kritiske dokumentene i denne saken har kommet via kilder som har vært villig til å la oss få tilgang til korrespondanse – mail, tekstmeldinger m.m., og

andre sensitive dokument, som den helt sentrale internrapporten og ikke minst en oversikt over Hammervoll Pinds mest innbringende klienter de siste årene.

Både advokat John Magne Hammervoll og advokat Anders Pind er personligheter mange har et negativt forhold til – spesielt førstnevnte. Vi vil spesielt anføre at vi selvfølgelig har vært særlig vår for eventuelle hevnmotiv blant kildene våre, og at vi selvfølgelig ikke har benyttet kilder som journalisten ikke har en uhildet relasjon til.

Når det gjelder informasjonen vi fikk fra de anonyme kildene brukte vi mye tid på å triangulere den – i betydningen at samme opplysning kunne bli bekreftet fra to ulike kilder uavhengig av hverandre. Vi var også påpasselig med at det vi satte på trykk alltid var reflektert godt i sakens dokumentbevis. Det sterkeste sitatet vi brukte kom innledningsvis i den første saken. Vurderingen vår var at sitatet presist speilet den frykten (jmfør 3.1) og avskyen ansatte beviselig har følt for ledelsen ved advokatkontoret.

Når det gjelder sakenes utforming vil vi påpeke at Kapital er et klassisk nyhetsmagasin, inspirert av internasjonale magasin som *Der Spiegel* og *The Economist*. Vi skriver i hovedsak dyptpløyende artikler og reportasjer for papir. Det vil samtidig si at sakene våre er utformet etter papirets premisser – ikke nettets. Vi har derfor ikke brukt plass på å forklare i sakene for leserne hvorfor vi har gjort det utvalget vi har gjort, og hvordan vi har jobbet med å få frem informasjonen. Noe som er blitt mer og mer vanlig i pressen i dag. Sakene er stramt innrettet mot å formidle denne omfattende og komplekse materien på en så forståelig og leservennlig måte som mulig innenfor den plassen de er tildelt.

2.8 Etske vurderinger

Avslutningsvis i dette kapitlet vil vi påpeke at det grunnleggende etiske dilemmaet i sakene vi har publisert er: Har sakene forvoldt mer skade på enkeltpersoner enn de har vært til gode for samfunnet. Det går på selve kjernen i journalistikkens nyttepostulat. Kapital har valgt å omtale forhold som ikke er forløst i rettsvesenet, men som åpenbart har ulovlige elementer ved seg. Dette er ikke uproblematisk, jmfør VVP-plakatens punkter 4.3, 4.5, 4.6 og 4.7.

Kapital resonnerer som følger: Økonomisk kriminalitet er et av de områdene i Norge som har minst oppklaringsprosent, lengst liggetid og flest henleggelse hos politiet. Dette er et erkjent problem i offentligheten, og det kommer tydelig frem av politiets årlige STRASAKS-tall. En av ambisjonene til Kapital er å ettergå useriøse aktører i næringslivet. Dette inkluderer advokatbransjen, og spesielt forretningsadvokater.

Forretningsadvokater er en yrkesgruppe som utøver betydelig makt, og det hviler det et ekstra ansvar på pressen til å belyse forhold hvor det med rette kan være mistanke om klanderverdige og ulovlige forhold i denne bransjen, ikke minst i store firma. Det hviler videre et særskilt ansvar på pressen til å gjøre egne undersøkelser rundt slike forhold. Vi ser det som grunnleggende samfunnstjenlig at publikum blir informert om fallgruvene og farene ved at forretningsadvokater kan tilsidesette sine klienters beste til fordel for egen vinning.

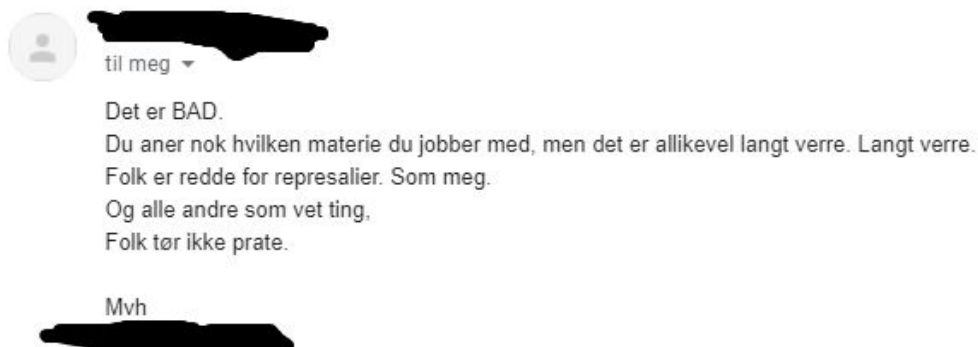
Partnere i store advokatfirma, i lys av den innflytelsen de kan utøve, må sees på som offentlige personer. De lever av tilliten deres klienter gir dem, og brudd på den tilliten forårsaker personlige tragedier. De har også betydelige ressurser tilgjengelig som, i større

grad enn noen andre yrkesgrupper, kan brukes til å unndra seg rettslig forfølgelse. Da vi begynte arbeidet med disse sakene var det dette synet vi la til grunn for det videre arbeidet, og det er vår oppfatning at vi har fulgt denne etiske rettesnoren konsekvent gjennom dette sakskomplekset. Vi mener skaden vi har påført firmaet og partnerne John Magne Hammervoll og Anders Pind, er rimelig vektet opp mot forholdene vi har avdekket.

3. utfordringer

Sakene om Advokatfirmaet Hammervoll Pind viste seg å bli en større utfordring for Kapitals journalist enn først antatt. Et advokatfirma på Hammervoll Pinds størrelse er en organisasjon som har betydelige ressurser til rådighet. Det er Kapitals mening, basert på våre undersøkelser, at firmaet i flere år har hatt en ledelse som bevisst har beveget seg i lovens gråsoner for egen vinnings skyld. Kapital er overbevist om, og har sett eksempler på, at dette er maktmennesker som vil bruke alle ressurser til har til rådighet for å angripe dem som truer deres interesser.

3.1 kildevern

Eposten ovenfor er en av mange Kapital likelydene tilbakemeldinger Kapital har mottatt. I arbeidet med denne saken kom det tidlig frem at tidligere ansatte var oppriktig redde for sin gamle arbeidsgiver. På partnernivå dreide det seg om å bli rettslig forfulgt. Noe som faktisk har skjedd. På fullmektig og administrasjonsnivå dreide det seg om mer prosaiske ting, som trusler og vold. Det ble nevnt overfor Kapital at Hammervoll har venner, og tidligere klienter som skylder ham tjenester, i farlige miljøer. I begynnelsen var dette vanskelig å tro helt på, men etterhvert som flere kilder, uavhengig av hverandre, begynte å fortelle om disse tingene, ble vi nødt til å ta det på alvor. Vi har i denne metoderapporten bevisst unnlatt å utlevere avslørende detaljer om noen av kildene våre, som vi har snakket med under en avtale om anonymitet.

På et tidlig tidspunkt ble vi klar over hva som hadde skjedd med fullmektigene som jobbet for John Hammervoll da firmaet het "Hammervoll & Co". I perioden fra 2007 til 2013 ble han nemlig saksøkt av tre tidligere fullmektiger på forskjellige tidspunkt. Ingen av disse ønsket eller turde å stå frem, men vi gjorde, som nevnt i forrige kapittel, en kort sak om dette i august 2020. Både Juristforeningen og politiet har vært involvert i disse sakene. Vi vil kort redegjøre litt nærmere for alvorsgraden:

- En tidligere fullmektig gikk til det skritt å begjære besøksforbud overfor John Hammervoll.
- Familien til en annen fullmektig mottok trusler.
- Statsadvokat Nina Harboe Jensen Søndersrød har opplyst til Kapital at moren til den ene fullmektigen, som på det tidspunkt var en av flere som saksøkte Hammervoll, ble oppringt sommeren 2018. En ukjent stemme fortalte henne da følgende:
“Du skal be din sønn slutte med det han gjør mot sin tidligere arbeidsgiver”.

Truslene ble anmeldt til Oslo politidistrikt. Politiet greide derimot ikke å spore opp vedkommende som hadde ringt, og Hammervoll fikk aldri status som noe annet enn vitne i saken. Like fullt er det snakk om både kvinnelige og mannlige tidligere ansatte som skaffet seg voldsalarm og våpen. Flere har slitt kraftig i ettertid. Disse forholdene ble også nevnt i en klage på brudd på god advokatskikk til Advokatforeningen, som ble behandlet i 2014, og i en tingrettsdom.

Historien til de fire tidligere fullmektigene har gjort et dypt inntrykk på ansatte som senere har sluttet, og bidrar til å opprettholde den frykten de nærer for Hammervoll Pind. Vi har også blitt opplyst om, og sett eksempler på, at det har blitt sendt “drittpakker” på tidligere ansatte til nye arbeidsgivere.

Under arbeidet med saken så vi også en annen adferd fra Hammervoll Pind som gav grunn til bekymring. I tråd med det tidligere ansatte fortalte oss, registrerte vi at firmaet snudde alle steiner i letingen etter Kapitals kilder. Vi har fått videresendt tekstmeldinger som viser en brutal og manipulativ fremferd for å finne ut hvem vi har hatt kontakt med. I en klage til PFU kom denne framferden tydelig til syne. I klagen legger firmaet ned noen påstander om hvem Kapital har hatt som kilder som de overhodet ikke har belegg for, og som er direkte feil.

Av hensyn til kildevernet må vi simpelthen nøye oss med å si at vi har brukt betydelig med tid på å kontakte et bredt utvalg kilder uavhengig av hverandre. Dette er anonymisert i sakene vi har publisert på en slik måte at det ikke skal være mulig å spore, og slik er de anonymisert i denne metoderapporten.

Kapital har også blitt fortalt av flere at de hadde latt seg intervju åpent hadde det ikke vært for frykten for hva deres tidligere arbeidsgiver kan gjøre mot dem. Dette var avgjørende for vår vurdering av hvordan de anonyme kildene blir brukt i den første saken. Altså, primært som sannhetsvitner for et allerede sterkt dokumentbevis. Dette i henhold til kravene som ligger i Vær varsom-plakatens punkt 3.1 og 3.2.

3.2 PFU-klager

Ved inngangen til august i fjor ble Kapital informert om at den første saken i Hammervoll Pind-komplekset, “Flyktet fra “galehuset””, var meldt inn til PFU. Saken hadde benyttet sterke virkemidler for å få frem alvorsgraden i historien, og vi var forberedt på at en slik klage kunne komme.

Klagen fra Hammervoll Pind var utarbeidet med bistand fra kommunikasjonsbyrået Hermier communications, og var meget omfattende. Advokatfirmaet var av den oppfatning at Kapitals sak var brudd på hele 17 punkter i VVP-plakaten. De argumenterte for disse angivelige bruddene i en klage som fylte maks lengden til PFU - 10 sider. Kapital avviste disse påstandene, og mente selvfølgelig at vi ikke hadde brutt god presseskikk i saken.

PFU-behandlingen endte i desember på hverken brudd eller kritikk, men med full frifinnelse for Kapital. Utvalget fant at Kapital hadde gjort en grundig jobb. Men, det er elementer ved den klagen, og perioden den kom i, som er verdt å bemerke.

Nylig gikk [VG-sjef Gard Steiro](#) ut i fagbladet Journalisten og fortalte at han så en trend i PFU-klagene. At parter som utsettes for kritisk journalistikk, kan sende det han betegnet som "hagleklager". Han knyttet dette til aktører som skrev omfattende klager i et forsøk på å finne én feil som kan diskreditere den journalistikken som er gjort. Dette er et syn Kapital deler, og vi så på klagen fra Hammervoll Pind som nettopp det – en "hagleklage". Vi antok derimot at klagen, i tillegg til å prøve å diskreditere sakskomplekset, også hadde som formål å holde Kapitals journalist "opptatt".

Dette inntrykket ble raskt forsterket. Over en periode på knappe to uker mottok Kapitals journalist ytterligere tre PFU-klager, og han satt i august med fire klager som skulle besvares samtidig. Alle klagene var av det omfattende slaget. Vi ble nødt til å be om flere utsettelse, og arbeidsmengden knyttet til dette var betydelig.

Kapital har ikke grunnlag for å si at klagene har en sammenheng med sakene om Hammervoll Pind, men vi vil påpeke det påfallende i at én og samme journalist mottar fire PFU-klager mot seg med få ukers mellomrom. Det er også mange likhetstrekk mellom tre av klagene.

Til sammen leverte Kapital 61 sider med svar til de fire PFU-klagene vi mottok – medregnet kommentarrundene. I skrivende stund er tre av klagene behandlet, og Kapital har blitt frikjent uten kritikk i alle sakene. Den siste klagen er ennå ikke behandlet av utvalget.

Den store arbeidsbyrden med PFU-klager gjorde at journalisten i en periode ikke rakk å følge opp Hammervoll Pind-sakene. Vi vet om flere historier i Hammervoll Pind-komplekset som fortjener å bli ettergått, men som vi høsten 2020 dessverre måtte la ligge. Sakene om Advokatfirmaet Hammervoll Pind er derimot ikke et avsluttet kapittel, og Kapital vil fortsette å dekke utviklingen i 2021.

Konsekvenser

Kapital ambisjon med vår journalistikk er å sette søkelys på forhold som kan være klanderverdige og dermed ha offentlig interesse. Det mener vi at vi har lyktes med i sakene om Hammervoll Pind. Selv om saken ikke er ferdig er det noen foreløpige konsekvenser dette arbeidet kan ta noe av æren for, som er verdt å merke seg.

1. John Magne Hammervoll ble offentlig avskiltet: Da kjennelsen etter den første runden i tingretten ble kjent onsdag 17. juni leverte John Hammervoll selv inn sin

advokatbevilling i påvente av en rettslig avklaring av saken.

Advokatbevillingsnemnden valgte likevel å fatte et formelt vedtak om å suspendere bevillingen hans en uke senere. Dette hadde nemnda strengt tatt ikke trengt å gjøre, og det fremsto som et behov fra Advokatbevillingsnemnden for å markere seg i offentligheten i etterkant av sakene om Hammervoll Pind. Det er en vesensforskjell på å selv levere inn bevillingen sin og å få den suspendert. Når bevillingen er suspendert har man ikke lov til å utføre noen oppgaver som advokat, eller være ansvarlig på saker. En advokat som havner i denne situasjonen kan ikke lengre være partner i et advokatfirma. Videre følger det av Domstolloven paragraf 231 at dersom en person som driver advokatvirksomhet og har andeler i et advokatfirma, mister sin bevilling, må andelen avhendes innen to år. I prinsipp satte dette Hammervoll fullstendig ut av spill, og han ble etterhvert tvunget til å fratre fra selskapet.

2. Omdømme og inntektstap: Hammervoll Pind var på vei mot toppsjiktet blant advokatfirmaene i Norge. Det er de ikke lenger. Kapital er kjent med at firmaet lider under et betydelig omdømmetap, og vi har fått opplyst at inntektene har tapt seg kraftig. John Hammervoll og Anders Pind var de to advokatene i firmaet som trakk inn mest penger i en årrekke. Blant firmaets mest innbringende klienter fant vi blant andre Kennedy Normann, og senere selskapene han tilrettela for. Den eldre kvinnen var også til tider høyt oppe på de månedlige inntektene over klienter som genererte høyst omsetning. Disse inntektskildene er nå borte.
3. Søksmålene står i kø: Kapital er kjent med at det jobbes ufortrødent videre med søksmål mot Cicerone regnskap og andre tilknyttede aktører fra sinte investorer i Indigo-selskapene. Kapital har også fått opplyst at mye av motstanden disse investorene møtte representert ved Hammervoll Pind, nå er borte. Kapital har vært i kontakt med investorer som bokstavelig talt har fått livskvaliteten sin betydelig redusert grunnet at de en gang ble lokket til å investere i Indigo-selskapene. Vi ser det som sannsynlig at Kapitals saker har bedret deres utsikter til en viss oppreisning, og det er også tilbakemeldingene vi får av dem.
4. Rettslige etterspill: Det er alltid en ullen øvelse å prøve å anslå hvilken betydning mediasaker har hatt for politiets arbeid. Vi vet at politiet har jobbet med saker tilknyttet Indigo-sfæren i flere år. Så tidlig som i 2019 fikk vi opplyst at tre sentrale personer var siktet, og vi fikk nylig bekreftet at etterforskningen fremdeles pågår. Vi vet videre at alle anmeldelsene og meldingen fra de respektive bostyrerne om mistanke om økonomisk kriminalitet er en del av komplekset politiet ser på. Vi vil påpeke spesielt at bostyrer for Kennedy Holdings konkursbo, advokat Johan Mølbach-Thellefsen, regelrett meldte fra om mistanke om hvitvasking gjennom klientkonti hos Hammervoll Pind, og vi har indikasjoner på at beslaget som ble gjort i deres lokaler kan avgi langt mer informasjon enn bare forholdet rundt den eldre kvinnen.
5. Dekningen av den rettslige prosessen rundt advokat og navnepartner John Hammervoll har satt advokaters mulighet til å misbruke klienter i en vanskelig livssituasjon, som ved melding om demens, på dagsordenen. Likeledes har Kapitals saker om Hammervoll Pinds koblinger til Indigo-selskapene og etterspillet der, løftet

frem viktige spørsmål om grenseoppgangene for advokater, hvitvasking og manipulasjon.

En siste merknad: Vi har i denne metoderapporten snakket mye om maktmisbruk i advokatstanden. Det er imidlertid verdt å merke seg at mange hederlige og skikkelige mennesker har jobbet i, og mange fortsatt jobber i, Hammervoll Pind. Vi er oppriktig lei oss for at noen av dem kan ha blitt skadelidende bare på grunn av et uheldig valg av arbeidsplass. Vi håper at våre saker kan ha bidratt til at disse anstendige advokatene nå får anledning til å bygge en ny kultur i firmaet.

Vedlegg

1. PDF med alle sakene i sakskomplekset publisert på papir fra mai til september.
2. Sladdet utgave av internrapporten
3. Nettsaker:
“Retten: Grunn til å mistenke advokat Hammervoll for å ha utnyttet eldre kvinne for egen vinning”
<https://kapital.no/reportasjer/avsloring/2020/06/17/7537921/hammervoll-pind-grov-ok-onomisk-utroskap-eldre-kvinne>
“Advokat John Hammervoll har fått bevillingen suspendert”.
<https://kapital.no/reportasjer/avsloring/2020/07/01/7543259/john-hammervoll-bevilling-mistet-kan-ikke-vaere-partner>